

Izvještaj o radu Hrvatskog čitateljskog društva za 2015. godinu

Ime udruge: Hrvatsko čitateljsko društvo (HČD)
Predsjednica udruge (2014. - 2016.): Kristina Čunović
E-mail: hcd@hcd.hr
Mrežna stranica: <http://www.hcd.hr>
Adresa: Ljudevita Šestića 1, 47000 Karlovac, Hrvatska
Tel.: +38547412377 / fax: +38547412371

O Hrvatskom čitateljskom društvu

Hrvatsko čitateljsko društvo dobrovoljna je udruga, koja se bavi poticanjem, istraživanjem i unapređivanjem čitanja i pismenosti.

Društvo je osnovano sa svrhom:

- unapređivanja kvalitete izobrazbe čitanja i pismenosti na svim razinama,
- razvijanja svijesti o utjecaju čitanja i važnosti pismenosti,
- promicanja razvijanja onog stupnja pismenosti i čitateljskih sposobnosti, koje su u skladu s jedinstvenim mogućnostima svakog pojedinca i
- omogućavanja razmjene znanja i iskustava.

ELINET – završavanje projekta Europske komisije

Hrvatsko čitateljsko društvo jedina je hrvatska udruga uključena u projekt *The European Literacy Policy Network – ELINET*. Kao pridruženi partner djeluje u okviru Tima 7 i analizira europske primjere dobre prakse, osmišljava aktivnosti za podizanje svijesti o važnosti čitanja i pismenosti (video-isječci, letci, veleplakati) te aktivnosti povodom Međunarodnog dana pismenosti 2015. godine. Na internetskoj platformi <http://www.eli-net.eu> kontinuirano će biti dostupne informacije o ELINET-u i njegovim aktivnostima te izvještaji, primjeri opće prakse i alati za poticanje pismenosti. Informacije su dostupne i potpuno besplatne i trebale bi biti vrijedne ministarstvima, obrazovnim institucijama, neprofitnim organizacijama i svim pojedincima koji se bave poticanje pismenosti. Jedan od rezultata ELINET-a jest objavljivanje *Deklaracije o pravu europskih građana na pismenost* koja je predstavljena na 3. ELINET europskoj konferenciji o pismenosti održanoj 21. i 22. siječnja 2016. u Amsterdamu na kojoj su sudjelovale Kristina Čunović i Snježana Berak. Među najvažnijim rezultatima ELINET-a su objavljeni izvještaji o stanju pismenosti u europskim državama. Hrvatski opsežni izvještaj pripremali su Kristina Čunović, Drahomira Cupar, Ivana Faletar Horvatić, Mate Juric, Alka Stropnik i djelatnici Agencije za strukovno obrazovanje odraslih.

ELINET Tjedan pismenosti 2015. – doprinos Hrvatske

Tjedan je započeo 8. rujna 2015, na UNESCO-v Međunarodni dan pismenosti, i trajao do 17. rujna 2015. ELINET se pridružio kampanji organizacijom svečanog zatvaranja Tjedna pismenosti u Bruxellesu 17. rujna 2015. izložbom priča i panel diskusijom.

Na svečanosti zatvaranja Tjedna pismenosti u Bruxellesu, 17. rujna 2015. Hrvatska je bila zastupljena na inovativnoj izložbi priča/plakata doprinosom pomoćnika ministra znanosti, obrazovanja i sporta Staše Skenžića i jedanaestogodišnje djevojčice Hane Berak iz Bjelovara, a Hrvatsko čitateljsko društvo sudjelovalo je u njezinoj organizaciji. Cilj Tjedna pismenosti 2015. je podići svijest o niskoj razini pismenosti u cijeloj Europi i potrebi pokretanja njezinog razvoja. Na internetskoj adresi <http://www.literacyweek.eu> Tjedna pismenosti 2015. nalazi se više od 90 prijavljenih događanja.

1. izvanredna Skupština HČD-a

Izvanredna Skupština Hrvatskoga čitateljskog društva održala se 8. rujna 2015. godine u Kući Europe, Cesarčeva 6 u Zagrebu (nakon stručnog skupa) radi usvajanja novog Statuta Hrvatskoga čitateljskog društva koji je usklađen sa Zakonom o udrugama (NN 74/14) i Zakonom o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija (NN 121/14). Na Skupštini je osnovan Ogranak Split na inicijativu petero članova, a Grozdana Ribčić izabrana je za predsjednicu ogranka.

Projekt "Čitalački program za roditelje i djecu u kaznionicama"

Udruga RODA u partnerstvu s Hrvatskim čitateljskim društvom provodi 2015./2016. projekt Čitalački program za roditelje zatvorenike u kaznionicama Požega, Glina i Lepoglava uz financijsku potporu Ministarstva socijalne politike i mladih RH koji je ovaj projekt prepoznao kao jedan od kvalitetnih projekata usmjerenih podršci obitelji i promicanju te zaštiti prava djece.

Čitalački program povezuje djecu i roditelje koji su u zatvorima kroz aktivnosti čitanja naglas, omogućujući tako da roditelji, iako odvojeni, budu na poseban način prisutni u djetetovu životu. Djeca čiji su roditelji u zatvorima posebno su ugrožena skupina našeg društva. Iako se radi o velikom broju djece i institucije i organizacije civilnoga društva dosad su nedovoljno prepoznavale probleme s kojima se ta djeca (i njihove obitelji) nose. Cilj je ovoga čitalačkog programa ojačati roditeljske kompetencije i razvijati pozitivno roditeljstvo među zatvorenicima-roditeljima. Očekivano će djeca uključena u ovaj program biti pod manjim stresom zbog odvajanja od roditelja te njihova zatvaranja, a istovremeno će se kod njih smanjiti i rizik od razvoja nepoželjnog ponašanja. Hrvatsko čitateljsko društvo je sa svojim programima i pristupom prirodan partner za provedbu ovog projekta – promiče važnost čitanja za odrasle i za djecu, a posebno čitanja odraslih djeci. Kristina Čunović, Snježana Berak i Ljiljana Sabljak u suradnji s RODA-om razvijaju upute za jednodnevne radionice za zatvorenike i osoblje koje će održati u Kaznionicama u Glini i Lepoglavi i u Kaznionici i zatvoru u Požegi te priređuju priručnik za provedbu čitateljskog programa.

Stručni skup "Rana pismenost i poteškoće u čitanju", 8. rujna 2015.

Povodom Međunarodnog dana pismenosti, 8. rujna Hrvatsko čitateljsko društvo organiziralo je stručni skup "Rana pismenost i poteškoće u čitanju" u Kući Europe, Cesarčeva 6, Zagreb. Skupom je Društvo obilježilo 20. obljetnicu službenog djelovanja, 10. foto-natječaj "Smiješak... čitajte" i objavilo 50. broj glasila "Hrčak". Na skupu je sudjelovalo preko 100 sudionika - knjižničara, izdavača, pisaca i drugih kulturnih i javnih djelatnika.

Stručnim skupom Društvo je željelo istaknuti važnost čitanja naglas djeci već od rođenja kako bi se smanjile poteškoće u čitanju u kasnijoj dobi te ojačala kultura čitanja u hrvatskim obiteljima.

Istoimeni skup prijavljen je na Poziv za predlaganje programa javnih potreba u kulturi Republike Hrvatske za 2015. godinu i dobio od Ministarstva kulture pokroviteljstvo i potporu.

Zaključno, sudionici skupa istaknuli su da je u cilju unapređenja rane pismenosti potrebna veća suradnja predškolskih ustanova i knjižnica za što je najbolji put, dok još ne postoje projekti na nacionalnoj razini, povezivanje ustanova na lokalnoj razini .

10. foto natječaj "Smiješak...čitajte!"

Hrvatsko čitateljsko društvo organiziralo je jubilarni 10. fotografski natječaj "Smiješak... čitajte!".

Foto-natječaj ima za cilj istaknuti važnost te pozitivnu i zabavnu stranu čitanja i pismenosti.

Natjecati su se mogli fotografi amateri bez obzira na dob s najviše tri rada koji su prikazivali osobu koja čita. Kriteriji za natječaj obuhvatili su maštovitost i kreativnost fotografskog rada te iskrenost

doživljaja autora. Ocjenjivačku komisiju 10. foto-natječaja činile su Zlata Medak (Hrvatski fotosavez), Kristina Čunović (Hrvatsko čitateljsko društvo) i Snježana Berak (Foto sekcija Bjelovar). U foto-natječaj uključilo se 48 natjecatelja svih dobi sa 110 radova. Od ukupnog broja prijavljenih radova komisija je izabrala 3 pobjedničke fotografije autora Ivančice Šebalj, Dine Kraljić, Ivana Suvalja i pohvalila 6 radova.

Zahvaljujući financijskoj potpori Narodne knjižnice "Petar Preradović" Bjelovar svih devet radova čine foto-izložbu koja putuje hrvatskim knjižnicama.

"Hrčak" br. 50, rujan 2015.

Jubilarni, 50. broj glasila HČD-a "Hrčak", objavljen je u rujnu 2015. sadržava brojne aktualne teme s područja promicanja pismenosti i kulture čitanja. Osobita pažnja jubilarnog 50. broja glasila "Hrčak" posvećena je pismenosti u najranijoj životnoj dobi, stoga je uredništvo izdvojilo posebnu tematsku cjelinu pod nazivom "Rana pismenost i poteškoće u čitanju", dajući prikaz izlaganja hrvatskih i inozemnih stručnjaka sa stručnog skupa održanog u Kući Europe u Zagrebu povodom Međunarodnog dana pismenosti 8. rujna 2015. Skupom je ujedno obilježena 20. obljetnica HČD-a i 10. foto-natječaj "Smiješak-čitajte" o čemu pišu članovi Društva u 50. broju "Hrčka". Osim toga, u glasilu uredništvo nastoji prikupiti aktualne informacije, novosti i događanja u Hrvatskoj i inozemstvu, novosti iz Ogranaka, prikaze knjiga i istraživanja koja promiču čitanje i pismenost.

Suradnja s nakladničkom kućom "Fraktura"

Nakladnička kuća Fraktura nastoji hrvatskome čitateljstvu ponuditi djela najboljih autora iz cijeloga svijeta te objavljuju kvalitetnu beletristiku i publicistiku i jedan je od najvažnijih nakladnika u Hrvatskoj. Iz tog razloga je Hrvatsko čitateljsko društvo nastavilo je suradnju s Frakturom. S ciljem promicanja čitanja i popularizacije knjige Hrvatsko čitateljsko društvo potpisalo je Izjavu o partnerstvu s nakladničkom kućom Fraktura. HČD redovito informira svoje članove o najnovijim izdanjima Frakture putem elektroničke pošte, a Fraktura omogućuje članovima HČD-a popust od 25% na sva izdanja. Navedene pogodnosti imaju samo pojedinačni članovi Društva, ne i pravne osobe.

Snježani Berak Nagrada za promicanje prava djeteta

Hrvatsko čitateljsko društvo predložilo je Snježanu Berak, dopredsjednicu HČD-a za Godišnju nagradu za promicanje prava djeteta, koju svake godine dodjeljuje Ministarstvo socijalne politike i mladih Republike Hrvatske, na temelju aktivnosti i projekata koje je pokrenula i koordinirala u 2014. godini. Godišnja nagrada za promicanje prava djeteta dodijeljena je Snježani Berak koja je kroz svoj rad potpuno posvećena radu s djecom i pridonosi razvoju promicanja prava djece, a posebice djece s teškoćama u razvoju.

Nova mrežna stranica HČD-a www.hcd.hr

Mrežna stranica Hrvatskoga čitateljskog društva oblikovana je u WordPressu kako bi mogla biti postavljena na Javni poslužitelj CARNet-a. Novu mrežnu stranicu Hrvatskog čitateljskog društva izradio je Tihomir Marojević iz vinkovačkog ogranka HČD-a kako bi bila prilagođena CARNetovim zahtjevima, a Predsjedništvo objavljuje nove informacije o aktivnostima Društva.

Informacijski e-Bilten HČD-a <https://hcdbilten.wordpress.com/>

Hrvatsko čitateljsko društvo se svojim e-Biltenom zalaže za uporabu novih medija u promicanju i poticanju čitanja i razvoju svih vrsta pismenosti. Autorica koncepcije je Ana Sudarević. E-Bilten za članove i sve zainteresirane stvara glavna urednica Tea Čonč i uredništvo u sastavu: Marinko Polović, Kristina Čunović, Ana Sudarević koji za članove prikupljaju vijesti i istraživanja o čitanju i knjigama, informacije o hrvatskim čitateljskim klubovima te kratke književne preporuke. S lijeve strane e-Biltena nalaze se pojedine rubrike, događanja i važni datumi iz kalendara HČD-a, *Goodreads* lista HČD-a kao preporuke za čitanje te poveznice na druge zanimljive blogove. Format e-Biltena razvijao se ovisno o interesu i angažiranosti suradnika stoga su svi članovi HČD-a pozvani na suradnju! (kontakt: tea.conc@gmail.com)

Društvena mreža – sudjelovanje 2015.

Predsjednica Hrvatskog čitateljskog društva Kristina Čunović gostovala je 8. siječnja 2015. u emisiji "Društvena mreža" koja obrađuje teme iz područja znanosti, obrazovanja i zdravlja, a ova je bila posvećena čitanju djeci od najranije dobi i kampanji "Čitaj mi!".

Nacionalna kampanja "Čitaj mi!" - koordinacija

Hrvatsko čitateljsko društvo u suradnji s partnerskim organizacijama i uz podršku UNICEF-a, Ministarstva socijalne politike i mladih, Ministarstva kulture RH iniciralo je 2013. pokretanje nacionalne kampanje za poticanje čitanja naglas djeci od rođenja "ČITAJ MI!". Cilj kampanje je poticati roditelje i druge odrasle da s čitanjem naglas djetetu započnu već od njegova rođenja kako bi čitanje postalo dijelom svakodnevnog ugodnog druženja roditelja i djece. U 2015. godini tiskano je 2000 letaka u suradnji sa Zakladom Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu. Proslavljena je 2. obljetnica kampanje 8. travnja 2015. u Osnovnoj školi Antuna i Stjepana Radića u Gunji. Najmlađim stanovnicima Gunje čitali su i glumili UNICEF-ova ambasadorica i glumica Bojana Gregorić Vejzović, glumica Mirna Medaković, načelnik općine Gunja Hrvoje Lucić, nacionalna koordinatorica kampanje Kristina Čunović te autorica igrokaza Josipa Franjić Radulović. Proslava druge obljetnice kampanje u Gunji dio je UNICEF-ovih aktivnosti za podršku djeci s poplavljenih područja županjske Posavine. Svako dijete je na dar dobilo slikovnice koje su osigurali nakladnici „Naša djeca“, „Mozaik knjiga“ i „Sipar“.

Osnovan prvi čitateljski klub za slijepu u Karlovačkoj županiji

Hrvatsko čitateljsko društvo i Gradska knjižnica "Ivan Goran Kovačić" Karlovac uz pomoć Hrvatskog saveza slijepih osnovali su Čitateljski klub za slijepu i slabovidne osobe "Bijela sova" kao prvi takav klub osnovan pri narodnoj knjižnici. Osnivanjem čitateljskog kluba želi se istaknuti dobrobit ovog jednostavnog načina okupljanja koji potiče članove na druženje i konstruktivno provođenje slobodnog vremena, osnažuje ljubav prema čitanju te smanjuje izolaciju u zajednici jer omogućuje ljudima sa sličnim temama i problemima dublje i smislenije povezivanje u male zajednice. Prvi službeni susret članova Čitateljskog kluba "Bijela sova" održao se u ponedjeljak 9.3.2015. na Odjelu audiovizualne građe Gradske knjižnice "Ivan Goran Kovačić", Ljudevita Šestića 1, Karlovac, a članovi su se okupljali svakog prvog ponedjeljka u mjesecu od 15:00 do 17:00 sati u karlovačkoj knjižnici.

HČD korisnik podrške Nacionalne zaklade za razvoj civilnoga društva

Hrvatsko čitateljsko društvo tražilo je podršku Nacionalne zaklade za razvoj civilnoga društva za

sufinanciranje sudjelovanja predsjednice Društva Kristine Čunović na 19. europskoj konferenciji o pismenosti u Klagenfurt, Austrija, 13. – 16. srpnja 2015. u području prijenosa znanja i iskustava iz RH na međunarodnoj razini – Znanje bez granica (A). Naime, predsjednici HČD-a prihvaćeno je izlaganje "Read to me! - Croatian campaign promoting early reading aloud" u kojem je nacionalna kampanja "Čitaj mi!" prikazana kao hrvatski primjer dobre prakse. Odgovor Nacionalne zaklade za civilno društvo bio je pozitivan jer konferencija daje mogućnost predstavljanja hrvatskog modela razvoja, znanja i iskustava.

Javna rasprava o Prijedlogu Nacionalne strategije poticanja čitanja

Na mrežnim stranicama Ministarstva kulture od 23. travnja do 20. svibnja 2015. trajalo je savjetovanje sa zainteresiranom javnošću o Prijedlogu Nacionalne strategije poticanja čitanja za period od 2015. do 2020. godine. Hrvatsko čitateljsko društvo uključilo se u javnu raspravu o Prijedlogu Nacionalne strategije poticanja čitanja. U skladu sa strateškim ciljem, (2) razvoj čitalačke pismenosti i poticanje čitatelja na aktivno i kritičko čitanje, specifični cilj 2.3 (osmisliti i provoditi programe poticanja čitanja za odrasle), Hrvatsko čitateljsko društvo predložilo je nadopunu Prijedloga Strategije novom mjerom (2.3.4) koja bi se odnosila na osnivanje neformalnih programa za opismenjavanje odraslih što uključuje osnivanje tzv. centara za opismenjavanje odraslih s fokusom na edukaciju volontera, izradu priručnika za volontere, uspostavu suradnje svih nositelja navedene mjere (MZOŠ; Volonterski centri Zagreb, Osijek, Rijeka; Hrvatsko čitateljsko društvo - Ogranci).

Treba napomenuti da je u izradi Strategije kao predstavnica HČD-a sudjelovala Drahomira Cupar.

Report on the work of the Croatian Reading Association in 2015. - Summary

The Croatian Reading Association is a nongovernmental, not-for-profit and voluntary association whose mission is to encourage, research and promote reading and literacy. The CroRA gathers approximately 250 members who are mostly librarians, teachers, university professors, pedagogues, special education teachers, psychologists, writers, publishers, students etc. They all actively work promote CroRA's goals:

- to promote and encourage reading and literacy at all levels
- to raise awareness about the importance and impact of reading and literacy,
- to promote and develop optimal level of literacy and reading skills of every individual,
- to provide an open forum for the exchange of experiences and ideas,
- to facilitate professional development.

Activities:

- preparing of Association's review "Hamster" (Hrčak) <http://hcd.hr/?sel=20>
- organizing different activities for the celebration of the International Literacy Day:
 - Conference "Early Literacy and Difficulties in Reading" on the occasion of the International Literacy Day, on the September 8th with more than 100 participants. The conference was organized under the auspices of the Ministry of Culture. Occasion for celebrating 20th anniversary of the Croatian Reading Association and the 50th anniversary of the Association's review "Hamster"
 - Annual photography contest "Smile... while reading!" for the best photography of a person reading (winning photographs will be published on the CroRA's website, in newsletter and promotional material – bookmarks, brochures etc.) has become very popular since it was organized for the first time and the winners are awarded with a selection of books. 2015 was organized the 10th photo contest to highlight the

positive and fun side of reading and literacy. The winners are announced on September 8th 2015.

- CroRA redaction regularly publish news and other relevant information in the electronic newsletter <https://hcdbilten.wordpress.com>
- Participation in the organization of Month of Croatian Book (October 15th - 15th November)
- Mailing list for members who receive short information on reading activities in Croatia and worldwide. This regular monthly newsletters followed by a calendar that contains different anniversaries for famous writers, poets and books, dates of various happenings, book promotions and activities etc.
- CroRA members are involved on different levels in the organization of the first national campaign "*Read to me!*", promoting early reading aloud and encouraging parents and other adults to read out loud to children <http://www.citajmi.info/campaign/>
- Campaign info:
Web site: www.citajmi.info
Facebook site: www.facebook.com/CitajMi
Twitter: https://twitter.com/Citaj_mi
Campaign coordinator: Kristina Čunović, Croatian Reading Association, President
Contact: info@citajmi.info